

**ESPURNES
BARROQUES**

MÚSICA I
EXPERIÈNCIES
AL TERRITORI
BARROC

El regal de Metastasio

ANACRONÍA ENSEMBLE,
MERCÈ BRUGUERA I CARLOS REYNOSO

Diumenge 25 de maig del 2025, 18h.

Santa Magdalena de Vergós Guerrejat
ESTARÀS (SEGARRA)

Valora'ns

LA TEVA OPINIÓ ENS AJUDA A MILLORAR

Escaneja aquest codi QR
i valora els concerts
d'Espurnes Barroques!

Fes-te amic i consulta la resta de
programació d'Espurnes Barroques!

www.espurnesbarroques.cat

Programa

Marianna von Martines (1744-1812)

Sinfonia en Do Major

I. Allegro con spirito

II. Andante ma non troppo

III. Allegro spiritoso

Adagio de la *Sonata en Sol Major*, amb "La pesca" de **Pietro Metastasio** (1698-1782)

"Ma tu tremi, o mio tesoro", de la cantata *La tempesta*

Joseph Haydn (1732-1809)

Adagio del *Quartet per a flauta op. 5 n. 2*

Marianna von Martines

Adagio de la *Sonata en Sol Major*, amb "El somni" de **Pietro Metastasio**

Joseph Haydn

"Schon eilet froh der Ackersmann" de l'oratori *Les estacions* (Primavera)

"Lob der Faulheit", H.XXVIa:22

"Non aver di me sospetto", duet de l'òpera *Il mondo della luna*

Nicola Porpora (1686-1768)

Sinfonia da camera n. 5 en Mi menor

I. Affettuoso

II. Allegro

Marianna von Martines

Adagio de la *Sonata en Sol Major*, amb "La pesca" de **Pietro Metastasio**

Nicola Porpora

"Si pietoso il tuo labro" de l'òpera *Semiramide riconosciuta*

Notes al programa

La florent escena musical vienesa de l'últim terç del segle XVIII va esdevenir un dels grans focus de creativitat artística de la història de la música occidental. En aquest moment d'efervescència cultural, Viena era molt més que la capital imperial dels Habsburg: era un centre de confluència d'estils, escoles i sensibilitats musicals, on es trobaven figures clau com Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart, un jove Ludwig van Beethoven i molts altres noms que avui considerem fonamentals en la història de la música europea.

Tanmateix, aquesta brillantor no va il·luminar per igual tots els seus protagonistes. Malgrat la seva formació excel·lent i el reconeixement social que algunes assoliren en vida, moltes dones compositores i intèrprets d'aquest període van acabar caient en l'oblit, en gran part a causa de les limitacions socials del seu temps. Una d'aquestes figures, avui justament recuperada, és la compositora, clavecinista i cantant Marianna von Martines (1744-1812), que s'erigeix en protagonista del programa d'avui.

Anacronia es planteja fer un viatge musical a la Michaelerhaus de Viena, l'edifici on Marianna va néixer i va créixer, i que fou residència d'altres grans noms de la cultura del moment, com el poeta i llibretista imperial Pietro Metastasio (1698-1782), el compositor Nicola Porpora (1686-1768) o el pare del classicisme vienès, Joseph Haydn (1732-1809).

Filla d'un militar espanyol instal·lat a la cort de Viena després de la Guerra de Successió, Marianna va créixer en un ambient profundament cultivat. Des de petita va ser apadrinada per Metastasio que, conscient del seu talent precoç, va facilitar-li una educació musical de primer nivell amb els professors més destacats de l'època: el refinat Porpora, mestre de cant i d'òpera, i Haydn, que vivia al mateix edifici i li donava lliçons de teclat i composició. Aquest últim, que es referia a ella afectuosament com "la petita espanyola", seria un dels seus amics i col·laboradors més constants.

A partir de la dècada de 1770, Marianna i la seva germana Antonia van convertir la Michaelerhaus en un autèntic centre artístic de la ciutat. Les vetllades musicals que organitzaven reunien els millors intèrprets i compositors del moment, i esdevingueren d'aquesta manera un espai de trobada i d'experimentació creativa en el qual es van creuar influències diverses, des del classicisme naixent fins al llenguatge més ornamentat i expressiu del barroc tardà.

L'herència d'aquestes vetllades inspira l'enfocament del concert que escoltarem avui: una selecció d'obres que no només recupera el repertori de Marianna von Martines —amb la seva *Simfonia en Do Major*, considerada la primera simfonia clàssica escrita per una dona—, sinó que també dialoga amb peces de Joseph Haydn i Nicola Porpora, mestres i veïns de la compositora, dedicant un apartat del concert a cadascun d'aquests il·lustres inquilins de l'edifici. L'acompanyament poètic de Pietro Metastasio, intercalat en forma de recitat, reforça no sols el lligam entre els quatre habitatges, sinó el vincle íntim i creatiu entre paraula i música que tant va caracteritzar l'esperit de l'època.

Aquest retrat musical, que oscil·la entre el classicisme més refinat i els últims ecos del barroc, és també una invitació a redescobrir el paper fonamental que figures com Marianna von Martines van tenir en la vida cultural de la seva ciutat. Gràcies a iniciatives com aquesta, el seu llegat torna avui a brillar amb llum pròpia. Amb instruments històrics aparentment anacrònics en el classicisme com el clave i la viola de gamba —encara presents en els cercles vienesos tot i la seva progressiva desaparició—, l'ensemble Anacronía recrea, doncs, l'atmosfera càlida i viva d'aquestes vetllades casolanes, on el virtuosisme musical es combinava amb l'afecte, l'humor i l'espontaneïtat. I ho fa amb el clave i no pas amb el fortepiano com a instrument de tecla, ja que aquest fou el regal que Metastasio, veí d'escala de Martines, féu a la seva protegida. Per això, serà sobre música per a tecla d'aquesta última que escoltarem recitats —no pas cantats— dos textos de Metastasio que ens acosten a una natura en dimensió de joia i de regal.

Pablo Albarracín

Música

Textos

P. Metastasio, *La pesca* (1)

Già la notte s'avvicina:
vieni, o Nice, amato bene,
della placida marina
le fresch'aure a respirar.
Non sa dir che sia diletto
chi non posa in queste arene
or che un lento zefiretto
dolcemente increspa il mar.
Lascia una volta, o Nice,
lascia le tue capanne. Unico albergo
non è già del piacere
la selvaggia dimora;
hanno quest'onde i lor dilette ancora.
Qui, se spiega la notte il fosco velo,
nel mare emulo al cielo
più lucide, più belle
moltiplicar le stelle,
e per l'onda vedrai gelida e bruna
rompere i raggi e scintillar la luna.

Ma tu tremi, o mio tesoro!

Ma tu tremi, o mio tesoro!
Ma tu palpiti, cor mio!
Non temer; con te son io,
nè d'amor ti parlerò.
Mentre folgori, e baleni,
saro teco, amata Nice:
Quando il ciel si rassereni,
Nice ingrata, io partirò.

Il sogno

Pur nel sonno almen talora
vien colei, che m'innamora,
le mie pene a consolar.
Rendi Amor, se giusto sei,
più veraci i sogni miei,
o non farmi risvegliar.
Di solitaria fonte
sul margo assiso al primo albore,
o Fille, sognai d'esser con te.
Sognai, ma in guisa
che sognar non credei.
Garrir gli augelli,
frangersi l'acque e susurrar le foglie
pareami udir.

P. Metastasio, *La pesca* (1)

Ja s'acosta la nit:
vine, oh Nice, estimada,
a respirar les brises fresques
de la mar tranquil·la.
Qui no descansa en aquestes arenes
no pot saber què és el plaer,
quan una suau brisa
dolçament arruga el mar.
Deixa una vegada, oh Nice,
deixa les teves cabanes. L'únic refugi
no és ja del plaer
la salvatge morada;
aquestes onades tenen encara els seus plaers.
Aquí, si la nit desplega el seu vel fosc,
al mar, emulador del cel,
més lluents, més belles
es multiplicaran les estrelles,
i per l'ona veuràs, freda i bruna,
trencar-se els raigs i brillar la lluna.

Però si tremoles, tresor meu!

Però si tremoles, tresor meu!
Però si palpites, cor meu!
No tinguis por; sóc amb tu,
i no et parlaré d'amor.
Mentre hi hagi llamps i trons,
seré amb tu, estimada Nice:
quan el cel s'hagi aclarit,
Nice ingrata, marxaré.

El somni

Fins i tot en el son, de tant en tant,
ve aquella que m'enamora
a consolar les meves penes.
Amor, si ets just, fes tornar
més veraços els meus somnis
o no em facis despertar.
Vora una font solitària,
assegut al marge a trenc d'alba,
oh Fille, vaig somiar que era amb tu.
Somiava, però de tal manera
que no em semblava pas somiar.
Creia sentir el cant de l'ocellada,
l'esclatar de l'aigua
i el xiuxiueig de les fulles.

De' tuoi begli occhi al lume,
 come suol per costume,
 fra' suoi palpiti usati era il cor mio.
 Sol nel vederti, oh Dio!
 pietosa a me, qual non ti vidi mai,
 di sognar qualche volta io dubitai.
 Quai voci udii!
 Che dolci nomi ottenni,
 cara, da' labbri tuoi!
 Quali in quei molli
 tremuli rai teneri sensi io lessi!
 Ah!, se mirar potessi
 quanto splendan più belle
 fra i lampi di pietà le tue pupille,
 mai più crudel non mi saresti, o Fille,
 qual io divenni allora,
 quel che allora io pensai,
 ciò che allor dissi,
 ridir non so.

Schon eilet froh der Ackersmann

Schon eilet froh der Ackersmann
 zur Arbeit auf das Feld,
 in langen Furchen schreitet er
 dem Pfluge flötend nach.

In abgemessnem Gange dann
 wirft er den Samen aus,
 der birgt der Acker treu
 und reift ihn bald zur gold'nen.

Lob der Faulheit

Faulheit, endlich muss ich dich
 auch ein kleines Loblied bringen!—
 O!... Wie... sau —er... wird es mir
 dich nach Würde zu besingen!
 doch ich will mein Bestes tun:
 nach der Arbeit ist gut ruhn.

Höchstes Gut, wer dich nur hat,
 dessen ungestörtes Leben...
 Ach!... ich gähn!... ich... werde matt.
 Nun, so magst du mir's vergeben,
 daß ich dich nicht singen kann:
 du verhinderst mich ja dran.

A la llum dels teus ulls bells,
 com de costum, tremolava
 el meu cor entre batecs.
 Només de veure't, oh Déu!,
 més compassiva que mai,
 dubtava d'estar somiant.
 Quines veus vaig sentir!
 Quins noms tan dolços rebia,
 estimada, dels llavis teus!
 I en aquells raigs suaus i tremolosos,
 quins tendres sentiments hi vaig llegir!
 Ah!, si pogués veure
 com brillen encara més belles
 les teves pupil·les entre llampecs de pietat,
 mai més no em series cruel, oh Fille.
 Què vaig ser llavors,
 què vaig pensar,
 què vaig dir...
 no ho sabia pas tornar a dir.

S'apressa, feliç, el camperol

S'apressa, feliç, el camperol
 a fer la feina al tros;
 va xiulant rere l'arada,
 fent solcs ben llargs.

Amb passes mesurades
 escampa una llavor
 que el camp preserva
 i aviat madurarà daurant-la.

Elogi de la mandra

Mandra, finalment també he de
 dedicar-te una petita cançó de lloança!
 Oh!... Com... em... costa...
 cantar-te com et mereixes!
 Però ho faré tan bé com sàpiga:
 després de la feina, és bo descansar.

Bé suprem, feliç d'aquell que et tingui
 a la seva vida sense pertorbació...
 Ai!... badallo!... em sento feble.
 Ara bé, espero que puguis perdonar-me
 que no et pugui cantar:
 ets tu qui m'impedeix de fer-ho.

Non aver di me sospetto

Buonafede

Non aver di me sospetto,
malizioso io non ho il core.

Lisetta

Vi conosco, bel furbetto,
malizioso è il vostro amore.

Buonafede

Non è ver.

Lisetta

Non me ne fido.

Buonafede

Son pupillo.

Lisetta

Io me ne rido.

Buonafede

Via carina —una manina.

Lisetta

No, non voglio.

Buonafede

Oh crudeltà!

Come fo alla mia cagnina,
le carezze io ti farò.

Lisetta

Ed io qual da gattinà,
le carezze accetterò.

Buonafede

Vieni, o cara barboncina.

Lisetta

Vieni, o bella piccinina.

Buonafede

Vien da me, non abbaiar.

Lisetta

Frusta via, mi vuoi graffiar.

No sospitis de mi

Buonafede

No sospitis de mi,
no tinc el cor maliciós.

Lisetta

Us conec, bell trapella,
el vostre amor sí que és maliciós.

Buonafede

No és veritat.

Lisetta

No me'n refio.

Buonafede

Sóc dòcil com un nen.

Lisetta

Jo me'n ric.

Buonafede

Vinga, bonica —una maneta.

Lisetta

No, no ho vull.

Buonafede

Oh, crueltat!

Tal com faig amb la meva gosseta,
et faré carícies.

Lisetta

I jo com una gateta,
les carícies acceptaré.

Buonafede

Vine, estimada canitxeta.

Lisetta

Vine, petitona bonica.

Buonafede

Vine amb mi, no bordis.

Lisetta

Fuig, em vols esgarrapar!

P. Metastasio, *La pesca* (2)

Il giorno al suon d'una ritorta conca,
che nulla cede alle incerate avene,
se non vuoi le mie pene,
di Teti e Galatea, di Glauce e Dori
ti canterò gli amori.
Tu dal mar scorgerai sul vicin prato
pascere le molli erbette
e le tue care agnellette,
non offese dal sol fra ramo e ramo:
e con la canna e l'amo
i pesci intanto insidiar potrai;
e sarà la mia Nice
pastorella in un punto e pescatrice.
Non più fra' sassi algosi
staranno i pesci ascosi;
tutti per l'onda amara,
tutti verranno a gara
fra' lacci del mio ben.
E l'umidette figlie
de' tremuli cristalli
di pallide conchiglie,
di lucidi coralli
le colmeranno il sen.

Si pietoso il tuo labbro

Si pietoso il tuo labbro ragiona
che quest' alma non teme che finga;
s'abbandona alla dolce lusinga
e contenti sognando si và.
Care pene, felici martiri,
se mostrasse l'ingrata Tamiri
qualche parte di questa pietà.

P. Metastasio, *La pesca* (2)

El dia, al so d'una conca retorçada
que no cedeix res a la civada encerada,
si no vols les meves penes,
de Tetis i Galatea, de Glauce i Doris
et cantaré els amors.
Tu, des del mar estant veuràs al prat proper
pasturar les toves herbetes
i les teves estimades anyelletes,
no ofeses pel sol entre branca i branca:
i amb la canya i l'ham
els peixos podràs enganyar;
i serà la meva Nice
pastoreta per un instant i pescadora.
Ja no s'amagaran els peixos
entre pedres fangoses;
tots per l'ona amarga,
tots vindran a competir
entre les xarxes del meu bé.
I les humides filles
dels tremolosos cristalls
de pàl·lides petxines,
de lluent coralls
li ompliran el pit.

Si pietosamente els teus llavis

Si pietosamente els teus llavis parlen,
aquesta ànima no tem que menteixin;
s'abandona a la dolça il·lusió
i, somiant contenta, se'n va.
Estimats turments, feliços martiris,
si la ingrata Tamiri mostrés
ni que fos una part d'aquesta pietat!

Fitxa artística i biografies

Anacronía Ensemble

David Gutiérrez, *traverso*

Pablo Albarracín, *violí*

Luis Manuel Vicente, *viola*

Marc de la Linde, *viola de gamba*

Marina López, *clavicèmbal*

Mercè Bruguera, *mezzosoprano*

Carlos Reynoso, *baríton*

ANACRONÍA ENSEMBLE

Anacronia és un ensemble que busca una nova relació entre la música clàssica i el públic en el format de concert, basant la posada en escena en l'espontaneïtat, la diversió i l'energia compartida cap a dins i cap a l'escenari, a través de la recreació dels anacronismes musicals que van succeir al llarg de la història en moments de transició i confrontació de llenguatges.

Han estat seleccionats pel programa europeu Eemerging+ (Rising Ensemble 2024), el "Círculo Festclásica" (Ensemble Emergent 2023) i la "Sociedad de Artistas Intérpretes o Ejecutantes de España" (AIENRUTA 2023) i guardonats per l'Associació de Grups Espanyols de Música Antiga (Grup Jove 2022). A més, són ensemble organitzador del Festival ECOS de Sierra Espuña (Regió de Múrcia) i agrupació resident de la Basílica de Santa Maria del Pi (Barcelona).

Van ser seleccionats el 2022 per participar a l'International Young Artists Presentation (IYAP) d'Anvers (Bèlgica) i al Fringe del festival Oude Muziek d'Utrecht (Països Baixos). Han portat la seva música a festivals i escenaris de rellevància a nivell internacional, com el Festival d'Ambronay (França), MA Brugges, AMUZ (Anvers) i Bozar Next Generation (Bèlgica), Mistèria Paschalia de Cracòvia (Polònia); i nacional, com la Quincena Musical de Donostia, el Festival Internacional de Santander, el FIAS (Madrid), la Setmana de Música Antiga d'Estella, la Primavera Barroca d'Oviedo, L'Auditori (Barcelona) o la Fundació Juan March (Madrid), on desenvolupen un cicle de concerts pedagògics des de 2024.

La formació es consolida el 2020, després de la participació dels seus músics durant anys a l'Orquestra de la Universitat de Múrcia i al Festival ECOS. Els seus membres han estat formats en centres de renom europeu com Koninklijk Conservatorium Den Haag (Holanda), Conservatoire National Supérieur de Musique et Danse de Lió (França), Universität für Musik und Darstellen de Kunst Graz (Àustria), Escola Superior de Música de Catalunya (Barcelona), Escola Superior de Música e Artes do Espetáculo do Porto (Portugal) o Conservatori Superior de Música Manuel Massotti Littel (Múrcia).

Van ser premiats al concurs "Juventudes Musicales de España" el 2021, en la categoria de Música Antiga (Premi Especial al Millor Intèrpret de Música Barroca del Festival Bachcelona); i formen part de l'Associació de Grups Espanyols de Música Antiga (GEMA) des del 2021.

MERCÈ BRUGUERA

Nascuda a Barcelona, Mercè Bruguera és una mezzosoprano que actua assíduament amb alguns dels grups més destacats del panorama europeu de la música antiga, treballant regularment amb la Capella Nacional de Catalunya, Monteverdi Choir, Dunedin Consort o la Netherlands Bach Society.

Guanyadora del premi de la crítica al Primer Palau 2023 i escollida per la Xarxa de Joventuts Musicals d'Espanya durant la temporada 24/25, té una presència artística cada cop més rellevant als escenaris del país debutant en sales com el Palau de la Música, l'Auditorio Nacional de Madrid o l'Auditori de Barcelona. Durant la temporada 2026 tornarà al Palau de la música com a solista, interpretant el *Requiem* de Mozart amb l'Orquestra del Miracle i la *Missa en Si menor* amb Vespres d'Arnadí i el Cor de Cambra del Palau. Recentment ha debutat com a solista amb els London Handel Players a Bilbao, interpretant cantates de J.S. Bach, i a Irlanda i a Croàcia interpretant *Secrecy* i *The Plaint a Fairy Queen* de H. Purcell.

Bruguera va començar els seus estudis de cant a l'ESMUC amb Mireia Pintó i Viviana Salisi i els continuà a la Royal Academy of Music de Londres amb Catherine Wyn-Rogers i Joseph Middleton, amb qui cursà després els estudis de Màster graduant-se amb matrícula d'honor.

CARLOS REYNOSO

Nascut a Mèxic, Carlos Reynoso ha estat distingit amb importants reconeixements com el Primer Premi al Concurs Internacional de Cant Ciutat de Logronyo i la Medalla d'Honor a la Cultura d'Albacete l'any 2023. El 2017, el diari *Excelsior* el va incloure en la seva llista de les Set Promeses Musicals de Mèxic, destacant el seu talent i projecció en l'escena lírica internacional.

El maig de 2023 va participar en la producció d'*Il Coronamento di Poppea* de Monteverdi, dirigida per Ted Huffman, al Palau de les Arts de València. El mateix any, va debutar al Teatre Principal de Palma de Mallorca i, al 2024, va actuar a l'Òpera de Tenerife en el paper principal de Sam a *Trouble in Tahiti* de Bernstein i al Rossini Opera Festival interpretant el paper del Baró di Trombonok a *Il Viaggio a Reims* de G. Rossini. També va debutar a l'Opéra national du Rhin en les produccions *Els Tres Lladres*, *Peer Gynt* i *La Traviata*. La propera temporada es presentarà en diversos teatres prestigiosos com el Théâtre des Champs-Élysées de París, el Festival Rossini en Wildbad i l'Òpera de Montpeller.

És el fundador d'*Òpera: Nuestra Herencia Olvidada*, una companyia dedicada a la preservació, investigació i promoció de l'òpera mexicana. Amb aquesta companyia ha gravat i editat l'àlbum "Paniagua. Memorias de Nuestra Música" que inclou obres inèdites per a veu i piano de Cenobio Paniagua (1821-1882), considerat el "pare de l'òpera mexicana" i s'ha presentat a Mèxic, Espanya i França. A més, ha ofert nombrosos concerts amb orquestra, destacant el repertori operístic mexicà i diverses obres inèdites recuperades per la companyia.

Tast gastronòmic

Pâtisserie Cal Santa - Fidel Serra - @pastisseria_fidel_serra

Cervesa Casa Dalmases - @casadalmases.org

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

Diputació
Barcelona

Diputació de Lleida
La força dels municipis

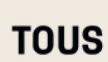
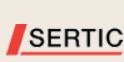
GOBIERNO DE ESPAÑA
MINISTERIO DE CULTURA

Amb la col·laboració especial de:

Sabadell
Fundació

Amb la col·laboració de:

Amb l'ajuda de:

Gestoria Mas Solsona SL · Instal·lacions AGE · Oli Migjorn · Alapont SA · Knauf · Solsona Experience · Oliva Torras · La Mare Cultural · Tèxtil Olius · Òptica Jané · Vidres Solsona · Fustes Jané · La Farga del Solsonès · Farmàcia Òptica Casas · Farmàcia M. Teresa Comas Riu · Òmnium Segarra · Koobin · Constructora de Solsona · Espar Sala · Fusteria Espiral · Gestoria Bials Forumgestió Assessors · Ganivets Pellarès · Carnisseria Solvi · La Salivera · Càmping La Ribera · Allotjaments El Miracle · Hotel El Monegal · Hotel Sant Roc · La Garriga de Castelladral · Urbi Apartments · MMPlats · Casa d'Espiritualitat del Miracle · El Firabar Acústic Barna · Associació d'Amics de Vergós Guerejat · Associació cultural Riubrogent · Associació Amics de Coaner Distribucions Feu · Cuadrench arquitectura

Productors:

Jordi Roca · Casa Dalmases · Cafès Gener · November Tea · Forn Coma · Celler Abadal · Torre Lluvià (DO Pla de Bages i AMPANS) · Col·lectiu Eixarcolant · Mel Solsonina · Casa Cacao · Parc de les Olors de Claret · Carquinyolis del Miracle Formateria Cal Pujolet · Mel de Su · El Rosal · Pàmies Vitae · Aromes de Montserrat · Trufats · Pla d'Abella · Celler Comalats Granja Godall · Casa Guspí · L'Aubagueta · Oli Migjorn · Sal de Cardona · Ous de Simats · Pastoret · La Garbiana · Xocolates Aynousé · Selecte Wine Store · Pastisseria El Príncep · Cellers Domenys · Vins Piteus · Comunitat marroquina de Guissona · L'Olivera · Pastisseria Cal Santa · Fidel Serra · Torrons Vicens · El Celler de Mura · La Cabana d'en Geli · Inés Rosales · Celler Collbaix-El Moli · Forn Pastisseria Camps · Restaurant Crisami · Celler Grau i Grau · Fruits secs Borges · Fruits secs Rius

Mitjans col·laboradors:

Espurnes Barroques és membre de:

